

KANKAANPÄÄN KAUPUNGINMUSEO
VUOSIKERTOMUS
2023

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SAAVUTETTAVUUS	4
ORGANISAATIO	5
Henkilökunta	5
MUSEON TUNNUSLUVUT	5
Kävijämäärä	5
Talous	7
KOKOELMAT	7
Kokoelmien kehittyminen	8
Esinekokoelma	8
Valokuvakokoelma.....	8
Taidekokoelma	9
TILAT	10
TUTKIMUSAIHEET VUONNA 2023	10
NÄYTTELYT	11
YHTEISTYÖ JA HANKKEET	11
Yhteistyö	11
Hankkeet.....	12
YLEISÖTYÖ/ TAPAHTUMAT	12
ASiantuntijapalvelut	13
TYÖRYHMÄT JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN	14
Osallistuminen.....	14
Koulutus	14
TULEVAISUUS.....	16

Museon aulassa on Kauko Räikkeen teos Ystävyden silta vuodelta 1985 ja ikkunan valokuvassa Martta Sevio, jolla oli merkittävä rooli museokokoelman kerääjänä.

JOHDANTO

Vuonna 1974 perustettu Kankaanpään kaupunginmuseo on taide- ja kulttuuriperinnön tietokeskus, jonka keskeisenä tehtävänä on vastata Kankaanpään kulttuurivarannosta. Museokokoelmat muodostavat ytimen, jonka ympärille toiminta rakentuu. Kaupunkilaisille ja museovieraille näkyvin osa kaupunginmuseon toimintaa ovat museonäyttelyt ja asiantuntijapalvelut, joita toteutetaan pääsääntöisesti Niinisalon toimipisteessä. Kaupunginmuseoon kuuluu myös Honkajoen kotiseutumuseo Hongontie 8:ssa. Museotoiminta; kulttuuri ja taide tuottavat tutkitusti positiivisia hyvinvointivaikutuksia käyttäjilleen.

Kaksin yksin Kauko ja Sinikka Räikkeen teoksia ja taiteilijaelämää -näyttely esitteli mm. vuonna 2022 toteutuneen Lauri Räikkeen lahjoituksen teoksia.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SAAVUTETTAVUUS

Kankaanpään kaupunginmuseo on toiminut näyttelytoimintansa alusta vuodesta 1978 lähtien vuonna 1951 valmistuneessa koulukiinteistössä Niinisalossa. Rakennuksessa sijaitsevat näyttelytilat, museokokoelmien säilytystilat ja henkilökunnan työtilat. Kokonaisuudessaan museon käytössä olevien tilojen pinta-ala on noin 2300 m². Rakennuksessa toimii museon lisäksi Niinisalons koulu.

Museo palvelee saadun palautteen perusteella enimmäkseen asiakastyytyväisyydeltään tyytyväisiä asiakkaita. Nykyaikaisen museotoiminnan vaatimuksia ja edellytyksiä Kankaanpään kaupunginmuseon toimitilat eivät kuitenkaan täytä.

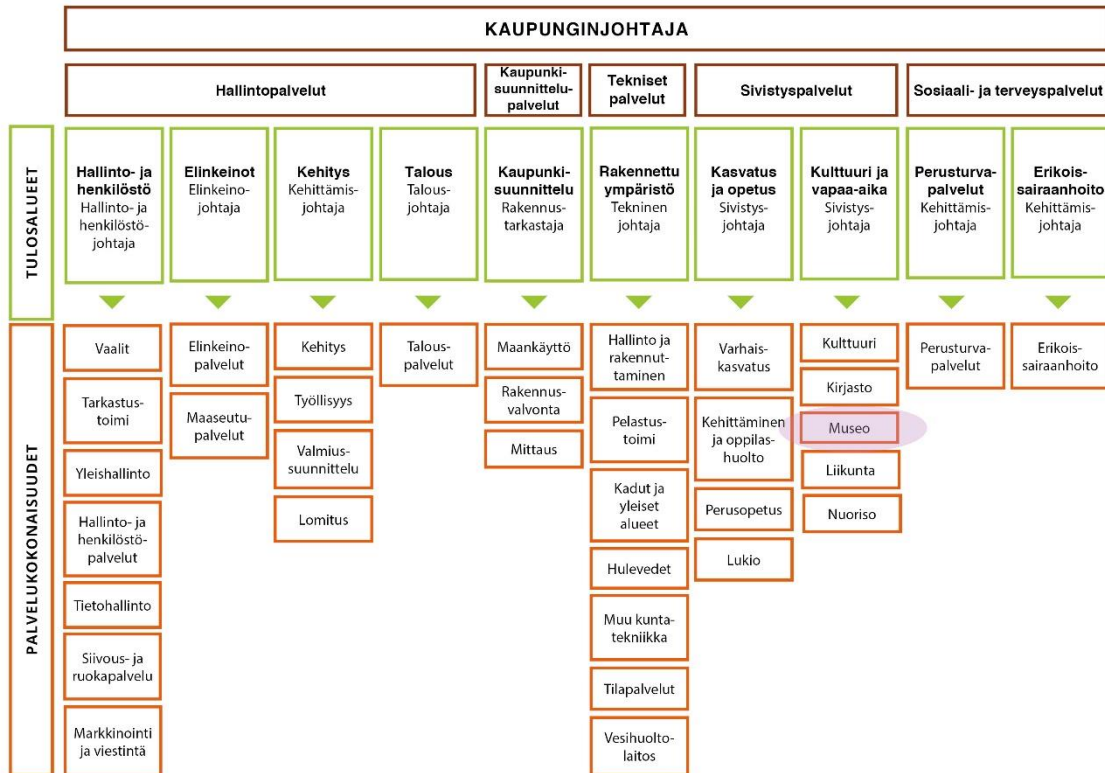
Museo halutaan sijoittaa lähemmäs kaupunkilaisia ja Kankaanpään keskustaan. Vuonna 2023 museon syrjäinen sijainti vaikuttaa sekä kokonaistoimintaan että asiakasmääriin. Peruskuntoisen museorakennuksen moneen kerrokseen sijoittuvat tilat hankaloittavat merkittävästi yleisö- ja kokoelmatyötä. Museorakennus ei saavutettavuudeltaan yllä julkisille tiloille asetettuihin vaatimuksiin. Tämän vuoksi yleisötyötä on tehty myös museon ulkopuolella, ja museon rooli tietopalvelujen tarjoajana on kasvanut.

Ratkaisua tilakysymykseen on etsitty aktiivisesti. Vaihtoehtoja museon uusiksi toimitiloiksi on haettu olemassa olevista kaupungin tiloista sekä muista rakennuksista. Keskeinen sijainti antaisi mahdollisuuden

saattaa museon palvelut nykyaikaisesti ja monipuolisesti eri ikä- ja käyttäjäryhmien ulottuville. Kuluneen vuoden kuluessa museotoiminnalle sopivaa tilaa ei ole löytynyt.

ORGANISAATIO

ORGANISAATIOKAAVIO

Henkilökunta

Vakituiset ja
museoammatilliset

Kati Vainio FM, museonjohtaja
Anu Forss FM, museoamanuenssi

Tuntityöntekijät/
määräaikaiset

Ari-Pekka Haapaniemi, talonmies (20 %)
Pasi Yli-Hakkola FM, museoapulainen, avoinna pitäjä 1.1.-31.12.2023
Frida Moukulainen AMK, museoapulainen, avoinna pitäjä 1.1.-31.3.2023
Sirpa Tuohela FM, museoapulainen, avoinna pitäjä 1.6.-31.12.2023

Työharjoittelijat ym.

Emmalotta Liukkonen 1.1.-31.12.2023
Talvikki Lehtinen 2.1.-30.6.2023

Vapaaehtoiset:

Aimo Haapakoski, valokuvaus

MUSEON TUNNUSLUVUT

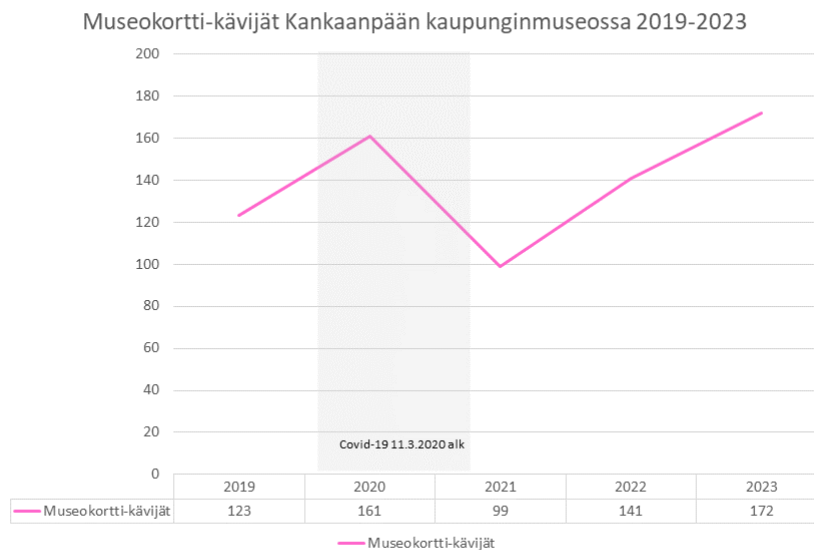
Kävijämäärä

Museon tiloissa asioiden kävijöiden määrä oli vuonna 2023 yhteensä 1240. Koko vuoden ajalta näyttelykävijöiden joukossa aliedustettuina olivat ryhmät, myös koululaisryhmät.

Kuvaaja kävijämäärien kehityksestä vuosina 2017-2023.

Vuonna 2023 museon kävijämäärä laski edellisvuoteen verrattuna 15% ollen kuitenkin 2010-luvun kävijämäärien keskitasoa.

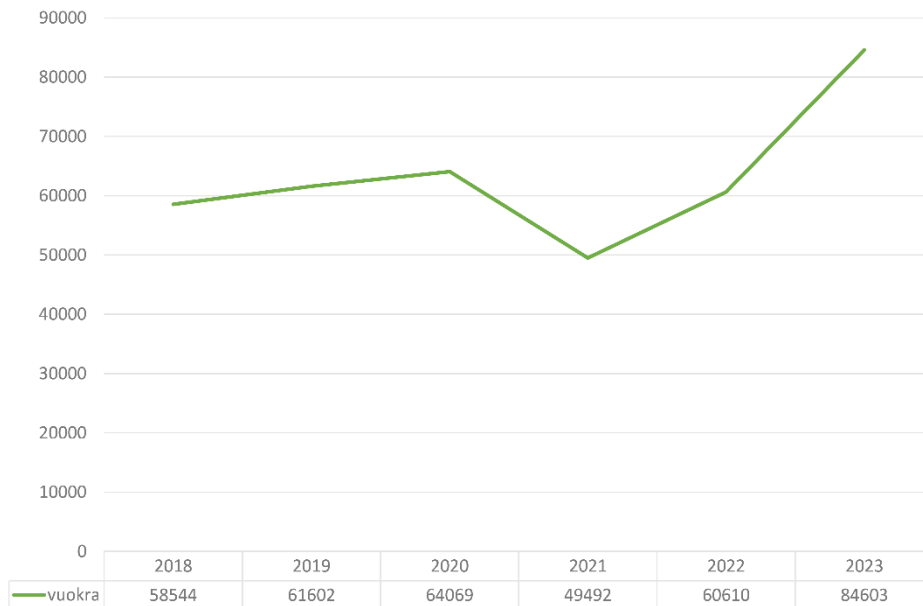

Museokortti-kävijät vuosina 2019-2023. Vuonna 2023 museokorttikävijöitä oli kävijöiden kokonaislukumäärästä lähes 14 % ja määrä on viime vuosina ollut nouseva.

Talous

Tilikauden tulos oli -253 976 € ja vyörytyserien jälkeen tilikauden yli/alijäämä oli – 266 600 €. Tuloksesta henkilöstömenojen osuus oli 54 %, sisäisen vuokran osuus 33 % ja muut menot 33 %. Lakisääteistä valtionosuutta museo sai kahden henkilötyövuoden verran; kertomusvuonna yht. 61 317 €.

Museon sisäisen vuokran kehitys vuosina 2018-2023

Museon sisäisen vuokran kehitys vuosina 2018-2023.

KOKOELMAT

Kankaanpään kaupunginmuseumo vastaa useasta museokokoelmasta. Museon vastuulla ovat yhteensä arvioilta noin 100.000 kpl:n esinekokoelma, taidekokoelmat ja valokuvakokoelma. Esinekokoelmaan kuuluu myös Honkajoen kotiseutumuseon kokoelma. Taidekokoelmat käsittävät Sinikka ja Kauko Räikkeen taidekokoelmat ja Kankaanpään kaupungin taidekokoelman, johon kuuluvat mm. Taidekehän julkiset taideteokset. Merkittävä osa taidekokoelmaa on esillä kaupunkilaisten viihtyisyyden ja hyvinvoinnin virikkeinä virastoissa, terveysasemilla, kouluissa ja kirjastoissa. Museo ylläpitää museoarkistoa, jossa säilytetään Kankaanpäähän liittyvää paperiaineistoa.

Kokoelma- ja tallennustoiminnassa museo on mukana valtakunnallisessa TAKO-kokoelmayhteistyössä, jossa Kankaanpään vastuualueina ovat kenkäteollisuus ja sen tuotteet, vaatetusteollisuus (Reima) ja taidekoulutus (Kankaanpään taidekoulu).

Viljami Heinosen teos "Maisema Kankaanpäästä" liitettiin osaksi Kankaanpään taideyhdistyksen deponointikokoelmaa.

Kokoelmien kehittyminen

Esinekokoelma

Museon esinekokoelmaan kuuluu kymmeniätuhansia esineitä teelusikoista viskureihin, kengänlesteistä toppahaalareihin. Vuonna 2023 museotietokanta Muskettiin luetteloitiin 15 esinekokoelman esinettä. Esinekokoelmasta poistettiin 3 esinettä, kokoelma karttui 17 esineellä. Suuri osa kartunnasta oli Reiman tuotantoa. Honkajoen museon kokoelmasta poistettiin 4 huonokuntoista esinettä.

Valokuvakokoelma

Kankaanpään kaupunginmuseon valokuvakokoelmassa on kymmeniätuhansia kuvia vedoksina, negatiiveina, diapositiiveina ja digisyntyisinä kuvina. Iso osa kokoelmasta on digitoitu. Valokuvakokoelmaan liitettiin vuoden 2023 aikana 1348 uutta valokuvaa. sekä viimeiset kuvat Kankaanpään>Aluesanomien suureen lehtikuvalahjoitukseen. Kokoelmaan saatiin muun muassa kaksi lahjoituserää Honkajoki-aiheisia

valokuvia sekä suuri lahjoituserä Studio Aki Suhosen valokuvia 1980- ja -90-luvuilta. Digitaalisia kuvatiedostoja museon valokuvakokoelmassa on vuoden 2023 lopussa 50 127. Kokoelmanhallintajärjestelmään on vuoden 2023 lopussa luetteloituna 19 093 kuvakokoelman kuvaa, joista 2164 vuoden 2023 aikana.

Taidekokoelma

Kaupunginmuseon taidekokoelmissa on lähes 2000 taideteosta. Kokoelmat ovat Kankaanpään kaupungin taidekokoelma, Kauko ja Sinikka Räikkeen kokoelmat ja Taidekehä.

Kaupungin taidekokoelmaan liitettiin vuonna 2023 taideteoksia seuraavasti: museo vastaanotti yhden teoslahjoituksen, deponointeina vastaanotettiin Kankaanpään Taideyhdistys ry:ltä 18 teosta ja Taidekehään liitettiin Petri Rummukaisen ja Kankaanpään taidekoulun opiskelijoiden toteuttamat alikulkujen seinämaalaukset. Lisäksi Kauko ja Sinikka Räikkeen taidekokoelmaan liitettiin Lauri Räikkeeltä lahjoituksena saadut 150 teosta.

Museoarkisto

Museoarkistossa säilytetään Kankaanpään historiasta kertovaa paperiaineistoa. Laajuudeksi on arvioitu 28 hyllymetriä. Vuoden 2023 aikana kartuntaa tuli seitsemältä eri arkistonmuodostajalta. Museoarkistoihin, niiden järjestämiseen ja hoitoon, on vuoden kuluessa perehdytty yhdessä Satakunnan muiden ammatillisesti hoidettujen museoiden kanssa.

Studio Aki Suhosen suurta valokuvien ja negatiivien lahjoituserää siirrettynä museolle.

TILAT

Museon toimistotilat remontoitiin työskentelyyn sisäilman osalta turvallisiksi syksyllä 2023. Toimistotilojen lattiat muutettiin alipaineistetuiksi. Lisäksi toimistotilojen seinät maalattiin ja hankittiin ovelliset säilytyskaapit pölyttömämpään säilyttämiseen. Tarve sisäilmaremonttiin todettiin Aluehallintoviraston vuonna 2021 edellyttämässä museorakennuksen sisäilmasto-olosuhteiden sisäilmastonselvityksessä, joka valmistui alkuvuonna 2023. Selvityksen perusteella museon kaikki tilat todettiin peruskuntoisiksi ja laajoja kunnostustoimenpiteitä suositeltiin tehtäväksi. Museon toimistotilojen sisäilmaan todettiin selvityksessä vapautuvan rakenteista hengitykselle haitallisia pienhiukkasia.

Museo tuotti käytössä olevista tiloistaan tilakortit, joissa kaikki tilat ja niiden käyttö, varustus ja erityispiirteet on käyty läpi huone huoneelta.

TUTKIMUSAIHEET VUONNA 2023

Lauri Räike lahjoitti merkittävän erän vanhempiensa Kauko ja Sinikka Räikkeen teoksia Kankaanpään kaupungille. Teoserän puhdistus ja digitointi aloitettiin syksyllä 2022 museossa työharjoittelussa olleen SAMK Kankaanpään taidekoulun taideopiskelijan työpanoksella. Kokonaisuus luettelointiin, kuvattiin ja järjestettiin kokoelmaan vuoden 2023 keväällä. Aineistosta toteutettiin Kaksin Yksin Kauko ja Sinikka Räike teoksia ja taiteilijaelämää -näyttely vuosille 2023–2024.

Kankaanpään kaupunginmuseo on vuonna 2024 toiminut 50 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi rakennetaan museon kokoelmia ja toimintaa esittelevä juhlanäyttely. Näyttelyä valmistelevaa tutkimus- ja valmistelutyötä tehtiin vuoden 2023 ajan.

Kaksin yksin -näyttelyä edeltävää Räikkeen teosten tutkimusta vuoden 2023 talvella.

NÄYTTELYT

- 1.1.–23.4. Muutos, kuvapareja Kankaanpäästä
- 1.1.–23.4. Kauppalasta kaupungiksi 1972, Kankaanpään kaupunki 50 v
- 1.6.–31.12. Kaksin yksin Kauko ja Sinikka Räike teoksia ja taiteilijaelämää 1.6.2023-21.4.2024

Museonäyttelyt olivat avoinna yleisölle vuoden 2023 aikana yhteensä 169 päivänä. Talvikaudella museo oli avoinna la-su klo 12–16 sekä muina aikoina sopimuksen mukaan. Kesäkaudella (kesä-elokuu) museo oli avoinna joka päivä klo 11–18, poikkeuksena juhannusviikonvaihte, jolloin museo oli suljettu.

YHTEISTYÖ JA HANKKEET

Yhteistyö

Yhteistyötä tehtiin laajasti kaupungin eri toimialojen, yritysten, yhteisöjen ja järjestöjen kanssa muun muassa SAMK/ Kuvataide, Kankaanpään Taideyhdistys, Kuvaseura Pikseli ry., Taiteen edistämiskeskus Taike, Niinisalon kyläyhdistys ry., Petäjä-opisto, Satakuntaliitto, Kankaanpää Seura, Pohjoismainen museoliitto ry.

Taidekehä-työryhmä on Taidekehän kehittämisen puolesta toimiva työryhmä, jonka puheenjohtaja on museonjohtaja. Muutaman kerran vuodessa kokoontuvaan työryhmään osallistuvat kaupunkiorganisaatiosta tekninen johtaja ja puutarhuri sekä edustajat Kankaanpään taidekoulusta ja Kankaanpään taideyhdistyksestä. Vuonna 2023 edistettiin mm. taidekehän teosten vaihteista valaisemista.

Taidekehän kehittämiseen liittyvä Kaupungintalon julkisivun koevalaisu, Valoa design Oy.

Hankkeet

Museo pyrkii osallistumaan aktiivisesti erilaisiin toimintaansa sopiviin hankkeisiin.

Vuoden 2023 aikana museo osallistui Satakunnan alueen ammatillisten museoiden arkistokoulutus-hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen, Satakunnan julkisen taiteen ohjelman laatimiseen ja Kankaanpää Seuran Kankaanpään kansallispuvutoimikuntaan.

1950-luvun versio Kankaanpään kansallispuvusta saatiin lahjoituksena museon kokoelmaan.

YLEISÖTYÖ/ TAPAHTUMAT

Vanhat valokuvat- valokuvantunnistustilaisuuksia jatkettiin kuukausittaisina yhteistyössä Petäjä-opiston kanssa. Tilaisuuksia oli kevätkaudella neljä ja lisäksi kevätretki kirkkomaalle ja syyskaudella viisi. Museon syksyllä 2022 aloitettuja amanuenssipäivystyksiä jatkettiin vuoden 2023 keväällä ja syksyllä kerran kuussa keskiviikkoisin.

Hörhiäisviikolla museo toteutti taiteilija Kirsi Jaakkolan johdolla vedetyt kuuntelukävelyt ja Wanhat valokuvat maratontilaisuuden Taidekoululla. Niinisalon kyläyhdistyksen kanssa jo perinteiseksi muodostunutta yleisötapahtumayhteistyötä toteutettiin Hörhiäisviikon Laavuilta ja uudenvuodenaaton -tilaisuuksissa.

Museo osallistui Suomen museoliiton satavuotistapahtumaan ”Museon kulisseissa”-teemalla järjestäen 30.11. kaksi opastettua kierrosta museon säilytys- ja työtiloihin.

Satakunnan alueen ammatillisten museoiden kanssa ideoitiin yhdessä Museoliiton valtakunnallisen Poliitikon museoharjoitteluviikon -tilaisuudet Poriin ja Raumalle, näistä Rauman tilaisuus toteutui.

Museon toimintaa esiteltiin kesäkuun kaupunginvaltuuston kokous torilla -tapahtumassa.

Wanhat valokuvat kuvien tunnistamistilaisuudet keräävät koolle historiasta ja kotiseudusta kiinnostuneita. Kuva 16.2.2023, kuvaaja: Maija Anttila.

ASiantuntijapalvelut

Museon kokoelmia ja tietovarantoja käytettiin ja tietopalvelupyynnöjä esitettiin ahkerasti vuoden 2023 kuluessa. Museo osallistui aktiivisesti sosiaalisessa mediassa käytävään Kankaanpään menneisyyteen liittyvään keskusteluun.

TYÖRYHMÄT JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Osallistuminen

Kati Vainio

Satakunnan museonjohtajat
Kuvataiteen neuvottelukunta, SAMK
Hyte-neuvottelut, Satasote ja kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
TAKO-yhteistyö, SAMK Kankaanpään taidekoulu
Kulttuurihyvinvoinnin valtakunnallinen yhteistyöverkosto Taikusydän ry.
Satakunnan alueellinen taideohjelma
Kulttuuriresepti-verkosto
Satakunnan kulttuurifoorumi
Kankaanpään Taideyhdistys ry:n taidehankintatyöryhmä
Taidekehä-työryhmä, pj.
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden johtoryhmä
Kaupungin digiryhmä

Anu Forss

Pohjoismainen museoliitto, Suomen osaston työvaliokunta
Kankaanpää -Seura, johtokunta
Kankaanpään kansallispuhutoimikunta
Satakunnan Historiallinen yhdistys, hallitus
Satakunnan museoammattilaiset

Koulutus

Museon henkilökunta osallistuu alansa koulutuksiin. Se on ammattitaidon ylläpitämisen ja alan kehityksen seuraamisen näkökulmista tärkeää. Museoamanuenssi osallistui osin Kulturfonden för Sverige och Finland / Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahaston oleskelustipendin mahdollistamana pohjoismaiseen museoseminaariin Tukholmassa syyskuussa.

Seminaari-illallinen Sjöhistoriska museetissa Tukholmassa. Kuva: Minna Sarantola-Weiss

- Kati Vainio 17.1.–30.11. Novida Lähiesihenkilövalmennus, etä- ja lähikoulutuspäiviä, Kankaanpää
 18.11. Satakunnan kulttuurifoorumi, Teams
 14.11.–28.11. Satakunnan museon Arkistokoulutus, 3 kpl, Teams
 18.12. Tekijänoikeuslain uudistus – kirjastot, arkistot ja museot, OPM, Teams
 sekä kaupungin sisäiset koulutukset mm. riskienhallinta, ChatGPT
- Anu Forss 14.3. Museokortti perehdytys, etäosallistuminen
 15.3. TAKO-seminaari, etäosallistuminen
 20.–21.4. Jyväskylän etnologien ja museologien seminaari, etäosallistuminen
 11.–17.9. Nordisk museumsförbundin seminaari Tvärvägar – Rörelse i tid, rum och tanke, Tukholma, lisäksi oleskelustipendin turvin tutustumista kaupungin museoihin
 29.9. Museoalan työsuojeluverkosto, etäamukahvi
 17.11. TAKO tech keskustelu, etäosallistuminen
 21.11. Kansalliskirjaston digiopetus, etäosallistuminen
 27.–28.11. Valokuva-arkistopäivät, etäosallistuminen
 14.11.–28.11. Satakunnan museon järjestämää Arkistokoulutusta, etäosallistuminen

Kankaanpään taideyhdistyksen teoshankinta taidekoulun lopputyönäyttelystä: Kirsi Julku "Greenthumb" deponoitiin kaupungin taidekokoelmaan.

TULEVAISUUS

Museon toiminta on myös tulevaisuudessa museoammattillista, aktiivista ja tavoitteellista nykyaikaista museotoimintaa kulloinkin käytettävissä oleviin resursseihin suhteutuen. Kaupunkistrategia ohjaa myös museon toimintaa ja museo on mukana toteuttamassa kaupungin yhteistä kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Kaupunginmuseo saa valtionosuutta. Valtionosuuden saaminen tulevaisuudessakin turvataan huolehtimalla edellytysten täyttymisestä sekä toiminnan, asianmukaisen rahoituksen että ammatillisen osaamisen suhteen.

Museon toimitilojen osalta löytyvät lähivuosien aikana kaivatut askelmerkit toimitiloista, joissa nykyaikainen museotoiminta mahdollistuu; tilat, jotka palvelevat mm. kaupunkilaisia, hyvinvointialueen toimijoita, varhaiskasvatusta ja kouluja sekä matkailijoita ovat saavutettavat ja esteettömät. Tavoitteeseen vievät keskeiset päätökset ja investointiratkaisut tehdään.

Digitaalinen kehitys on museotoiminnassa kulttuuri- ja taideperinnön säilymisen näkökulmasta välttämättömyys. Museon kokoelmanhallintajärjestelmä edellyttää tulevina vuosina uuteen järjestelmään siirtymisen. Sopiva ratkaisu hahmottuu ja rahoitus varmistuu mahdollistaen uuteen järjestelmään siirtymisen.

Kaikelle kehitykselle uhka on valtion ja kaupungin taloudellisten resurssien väheneminen. Kestävää museotoimintaa tulee silti kehittää säästöpainneidenkin keskellä. Museotoiminnan turvaaminen on edellytys yhteisen kulttuuriperinnön säilymiselle.

Kaupunginmuseon toiminta jatkuu vuonna 2024 Niinisalon koulun kumppanina ja museotoiminta kehittyy lähiajan raameissaan Niinisalossa. Tulevaisuuden haasteisiin ja toiminnan kehittämiseen haetaan aktiivisesti sekä keinoja että ratkaisuja. Museoammattillista työtä tehdään museokokoelmien säilymisen ja museotoiminnan nykyaikaistamisen puolesta. Museon tavoitteena on toteuttaa kestävällä ja nykyaikaisella tavalla sivistyksellistä, kulttuuriperintöä säilyttävää, kulttuuriperinnön tuntemusta ja hyvinvointia edistävää työtä.

Museon vaihtuvan näyttelyn juliste vuonna 2023.